

Καθιστώντας την Αλιεία Δίκαιη Ανοιχτή Επιστολή

Στέλνουμε ανοιχτή επιστολή στον Επίτροπο της ΕΕ για το Περιβάλλον, τους Ωκεανούς και την Αλιεία, απαιτώντας να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής διαχείρισης της αλιείας μέσω μιας δίκαιης μετάβασης.

Οι θολές θάλασσες της πολιτικής επιτρέπουν στο δημόσιο χρήμα να χρηματοδοτεί τη ρύπανση και την εξάντληση των ακτών μας. Η τρέχουσα διαδικασία επιβραβεύει τα αλιεύματα μεγάλου όγκου χωρίς να λαμβάνει υπόψη την υπεραλίευση, τη ζημία του βυθού ή τις εκπομπές. Οι αλιευτικές ποσοστώσεις και οι επιδοτήσεις ωφελούν αυτούς που προκαλούν τη μεγαλύτερη ζημιά αντί να στηρίζουν τους αλιείς που επαγρυπνούν για τις επιπτώσεις τους. Εδώ και δεκαετίες, οι αλιείς μικρής κλίμακας με χαμηλό αντίκτυπο αλιεύουν υπεύθυνα, με γνώμονα τη διατήρηση των κοινοτήτων τους και του περιβάλλοντός μας. Ζητάμε την ανακατανομή των πόρων και των ευκαιριών, ώστε αυτός ο παραγνωρισμένος τομέας να μπορεί να απολαμβάνει τα καθαρά, ήρεμα νερά που του αξίζουν.

Για να προσθέσετε την υπογραφή σας στην επιστολή στείλτε email στη διεύθυνση elsa.pullman@blueventures.org.

κ. Virginijus Sinkevičius
Επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας
Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Θέμα: Καθιστώντας την Αλιεία Δίκαιη - Επείγουσα Έκκληση για μια Δίκαιη Μετάβαση στην Ευρωπαϊκή Αλιεία

Αξιότιμε Επίτροπε Sinkevičius,

Η αποτυχία αντιμετώπισης της ισότητας στις Ευρωπαϊκές αλιευτικές πολιτικές έχει οδηγήσει σε χαμένες ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, των οικονομικών ανισοτήτων και των κοινωνικών αδικιών¹. Η αλιεία μικρής κλίμακας με χαμηλό αντίκτυπο (Small-scale fisheries, SSF) δημιουργεί περισσότερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία ανά λίτρο καυσίμου που χρησιμοποιείται, ενώ προκαλεί μικρότερη περιβαλλοντική ζημία, σε αντίθεση με την αλιεία μεγάλης κλίμακας με υψηλό αντίκτυπο^{2,3}. Παρόλα αυτά, ο τομέας έχει στερηθεί αλιευτικών δυνατοτήτων και κλαδικής στήριξης επί δεκαετίες, επηρεάζοντας τη συνολική ανθεκτικότητα των Ευρωπαϊκών αλιευτικών κοινοτήτων.

Σας καλούμε να αντιμετωπίσετε τις ανισότητες που δημιουργούνται από τις Ευρωπαϊκές αλιευτικές πολιτικές μέσω μιας δίκαιης μετάβασης που θα τερματίσει τις επιβλαβείς επιδοτήσεις και θα διασφαλίσει τη δίκαιη πρόσβαση των αλιέων μικρής κλίμακας και χαμηλού αντίκτυπου στην οικονομική στήριξη και τις αλιευτικές δυνατότητες στην Ευρώπη.

Το δυναμικό της αλιείας μικρής κλίμακας με χαμηλό αντίκτυπο για τη στήριξη των μέσων διαβίωσης, των τοπικών επισιτιστικών συστημάτων και των κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων στις παράκτιες κοινότητες δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί. Λόγω της μερικής εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (Common Fisheries Policy, CFP) του 2013, η διαχείριση της αλιείας στην Ευρώπη συνεχίζει να ευνοεί την αλιεία μεγάλης κλίμακας, υψηλής επίπτωσης, έναν υποτομέα που προκαλεί περιβαλλοντική ζημία, οδηγεί στην υπεραλίευση και συμβάλλει σημαντικά στην κλιματική κρίση. Οι επιβλαβείς επιδοτήσεις καυσίμων εξακολουθούν να ευνοούν και να διατηρούν μεγαλύτερα, πιο ρυπογόνα σκάφη, ενώ οι αλιευτικές δυνατότητες στην Ευρώπη συγκεντρώνονται στα χέρια των πλουσιότερων, βιομηχανικών, ιδιοκτητών αλιευτικών σκαφών υψηλού αντίκτυπου, λόγω της κατανομής με βάση τα ιστορικά αρχεία αλιευμάτων.^{4,5,6,7,8,9}

Με την ιεράρχηση και την παροχή πολιτικής στήριξης, η αλιεία μικρής κλίμακας με χαμηλό αντίκτυπο θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση της υπεραλίευσης στην Ευρώπη, στη διατήρηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, στη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της αλιευτικής βιομηχανίας και στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων στον θαλάσσιο τομέα.

Το κλειδί για την αντιμετώπιση της κρίσιμης κατάστασης της αλιείας της SSF και την αξιοποίηση του δυναμικού της CFP είναι το άρθρο 17 της CFPii, το οποίο παρέμεινε αδρανές την τελευταία δεκαετία. Με την εφαρμογή διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων περιβαλλοντικής, κοινωνικής και οικονομικής φύσης για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, η πλήρης εφαρμογή του άρθρου 17 θα επιβραβεύσει τις βιώσιμες πρακτικές και θα ενθαρρύνει τη στροφή προς την αλιεία χαμηλών επιπτώσεων.^{10,11,12,13,14} Η τρέχουσα εστίαση στο ιστορικό αλιευμάτων ως βάση για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων είναι βαθιά λανθασμένη, ενθαρρύνοντας τις αλιευτικές εταιρείες να δίνουν προτεραιότητα στην ποσότητα έναντι της ποιότητας.^{15,16} Η κατανομή της μερίδας του λέοντος των αλιευτικών δυνατοτήτων στα μέλη των Οργανώσεων Παραγωγών Ιχθύων (Fish Producer Organizations, FPO) δημιουργεί διακρίσεις εις βάρος των μικρότερων, χαμηλής επίπτωσης αλιευτικών επιχειρήσεων που δεν πληρούν τις απαιτήσεις των περισσότερων FPO για μεγάλο όγκο αλιευμάτων.

Επιπλέον, ανακατευθύνοντας το δημόσιο χρήμα που δαπανάται για επιζήμιες επιδοτήσεις ενίσχυσης της αλιευτικής ικανότητας για μεγαλύτερης κλίμακας αλιεία με μεγάλο αντίκτυπο, η ΕΕ θα πρέπει να στηρίξει εκείνους στον τομέα της αλιείας που παρέχουν τα μεγαλύτερα οφέλη για την κοινωνία και το περιβάλλον και αποκαθιστούν τα υποβαθμισμένα θαλάσσια οικοσυστήματα.^{17,18}

Ως εκ τούτου, καλούμε την Επιτροπή να:

- Θεσπίσει ένα λεπτομερές και δεσμευτικό σχέδιο εφαρμογής του άρθρου 17, μαζί με σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο ανάπτυξης και εφαρμογής διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων για την επιβράβευση βιώσιμων αλιευτικών πρακτικών και την προστασία των οικοσυστημάτων και των τοπικών κοινοτήτων,
- Τερματίσει τις επιβλαβείς επιδοτήσεις και να δώσει προτεραιότητα στις αλιευτικές δραστηριότητες μικρής κλίμακας και χαμηλού αντίκτυπου. Ειδικότερα:
 - να υποστηρίξει τις ενώσεις SSF στο να δημιουργήσουν ειδικές Οργανώσεις Παραγωγών και άλλες δομές εμπορίας,
 - να υποστηρίξει την απαλλαγή του τομέα από τις ανθρακούχες εκπομπές μέσω της ανάπτυξης των πλέον κατάλληλων τεχνολογιών και υποδομών,
 - να αυξήσει το μερίδιο και να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θαλάσσιας Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (EMFAF) που χρησιμοποιείται για την προώθηση της αποκατάστασης της φύσης και των αναγεννητικών πρακτικών,
- Διασφαλίσει ότι οι διαδικασίες κατανομής των αλιευτικών επιδοτήσεων και των αλιευτικών δυνατοτήτων είναι πλήρως διαφανείς και δημόσια προσβάσιμες μέσω της δημοσίευσης ετήσιων εκθέσεων σε επίπεδο ΕΕ, στις οποίες περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο κατανεμήθηκαν οι αλιευτικές δυνατότητες και οι επιδοτήσεις και σε ποιον.

Οι δράσεις αυτές, τις οποίες σας ζητάμε να υλοποιήσετε, έχουν καταστεί όχι μόνο περιβαλλοντικές αλλά και κοινωνικοοικονομικές επιταγές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει επειγόντως να επανεξετάσει τη διαχείριση της αλιείας για να προωθήσει μια δίκαιη μετάβαση από μια εξορυκτική βιομηχανία που υποστηρίζει την αλιεία μεγάλης κλίμακας με υψηλό αντίκτυπο, σε μια βιομηχανία που προασπίζεται το ρόλο των αλιέων μικρής κλίμακας με χαμηλό αντίκτυπο ως θεματοφύλακες των ωκεανών.

Ανυπομονούμε να συζητήσουμε τις δράσεις αυτές μαζί σας.

-
1. Pascual-Fernández, J., Pita, C. and Bavinck, M. (2020) Small-scale fisheries in Europe: Status, Resilience and Governance Vol 23. Cham: Springer (MARE Publication Series).
 2. As per the SSCF definition in the EMFAF Regulation (Article 2.14), 'small-scale coastal fishing' means fishing activities carried out by a) marine and inland fishing vessels of an overall length of less than 12 metres and not using towed gear as defined in point (1) of Article 2 of Council Regulation (EC) No 1967/2006; or (b) fishers on foot, including shellfish gatherers.
 3. Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF) - The 2023 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF 23-07), Prellezo, R., Sabatella, E., Virtanen, J., Tardy Martorell, M. and Guillen, J. editor(s), Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2023, doi:10.2760/423534, JRC135182.
 4. European Commission (2013). Common Fisheries Policy No 1380/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 on the common fisheries policy, amending Council Regulations (EC) No 1954/2003 and (EC) No 1224/2009 and repealing Council

Regulations (EC) No 2371/2002 and (EC) No 639/2004 and Council Decision 2004/585/EC (2013) Official Journal L354,pp. 22–61.

5. Elsler, L., Oostdijk, M. (2023). Better Use of Public Money: the End of Fuel Subsidies for the EU Fishing Industry. Our Fish and Client Earth.
6. Pauly, D. (2023). Ask Dr. Pauly: Why are we giving subsidies to the fishing industry? February, 7th 2023. Oceana.
7. LIFE. (2023). Life calls for implementation of article 17 of CFP. 9th February 2023. Accessed on: 18.12.23
8. Carpenter, G. and Kleinjans, R. (2017). Who gets to fish? The allocation of fishing opportunities in EU member states. The New Economics Foundation.
9. European Commission. (2024). Joint Research Centre, Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorelle, M. et al., Social data in fisheries (STECF 23-17), Publications Office of the European Union: <https://data.europa.eu/doi/10.2760/982497>
10. European Union. (2013). Regulation (EU) No 1380/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 on the Common Fisheries Policy. Official Journal of the European Union, L 354, Article 17.
11. Elsler, L., Oostdijk, M. (2024). Allocating fishing opportunities with environmental, social and economic criteria. Examples from EU member states. Seas at Risk.
12. Kelly, F., Hubbard, R., O'Riordan, B. (2021). How the EU Fishing Fleet can become Low Environmental Impact, Low Carbon and Socially Just. Fishing Opportunities as an Agent of Change. Our Fish and LIFE.
13. European Parliament resolution of 19 January 2023 on the small-scale fisheries situation in the EU and future perspectives (2021/2056(INI))
14. European Parliament resolution of 7 June 2022 on the implementation of Article 17 of the Common Fisheries Policy Regulation (2021/2168(INI))
15. Said, A., Pascual-Fernández, J., Amorim, V.I., Autzen, M.H., Hegland, T.J., Pita, C., Ferretti, J., Penca, J. (2020). 'Small-scale fisheries access to fishing opportunities in the European Union: Is the common fisheries policy the right step to SDG14b?', Marine Policy, 118.104009.
16. Kelly, F., Hubbard, R., O'Riordan, B. (2021). How the EU Fishing Fleet can become Low Environmental Impact, Low Carbon and Socially Just. Fishing Opportunities as an Agent of Change. Our Fish and LIFE.
17. LIFE (2022). Call to Action: Better implementation of the CFP through a differentiated Approach. Accessed on: 15/03/2024
18. Bloom (2024). Time for a U-Turn. For a social-écological transition of fisheries.